

کارآفرینی با افکار مدرن

اشاره:

تفضلی و لاجوردیان در سال ۱۳۴۳ به فکر تولید چادرمشکی، پارچه پلی استر زنانه و مردانه و آستری ابریشمی افتادند.

آنها به ژاپن رفتند تا کارخانه خریداری کنند. در آغاز ۲۰۰ دستگاه از ژاپن و پس از آن ۱۰۰ دستگاه از سوئیس خریدند. تا انواع چادر آستر و لباس پلی استر را تولید کنند. به همین منظور، چند مهندس ژاپنی را به مدت سه سال در کارخانه مخمل استخدام کردند.

حسن تفضلی، اکبر لاجوردیان و دکتر علی خوئی از صاحبان صنایع نساجی و اعضای اتاق بازرگانی در سال ۱۳۴۵ به حج رفتند. در ایام فراغت و دیدار از مغازه‌ها متوجه شدند که انواع سجاده‌ها به ارزش چندین میلیون دلار از بلژیک و ایتالیا به عربستان سعودی صادر می‌شود. لاجوردیان با تاجری ملاقات کرد که بزرگ‌ترین واردکننده سجاده در مکه بود. وی فکر تولید سجاده را با او در میان گذاشت. تاجر عربستانی اطلاعات خود را با لاجوردیان در میان گذاشت تا در کارخانه مخمل کاشان سجاده مورد نظر وی را تولید کند. آنها اقدام به وارد کردن ماشین‌آلات تولید سجاده از بلژیک و نصب آن در ایران کردند و پس از سه سال، قادر به تولید آن شدند. این سجاده‌ها

آن چنان مورد استقبال قرار گرفت که تمام تولیدات به جای صادرات در بازارهای داخلی به فروش می‌رسید. کار به جایی رسید که مخمل وارداتی را به نام مخمل کاشان می‌فروختند و شرکت برای شناسایی تولید داخل در گوشه‌ای از سجاده پرچم سه رنگ ایران را طراحی می‌کرد. کمبود مواد اولیه پلی استر در دنیا باعث شد ژاپن و آلمان در سال ۱۳۵۱-۱۳۵۰ صادرات آن را محدود کنند، همین مساله مشکلاتی برای برخی از کارخانه‌های نساجی در ایران ایجاد کرد. تفضلی در سال ۱۳۵۱ برای خرید چندتن مواد اولیه شخصاً به ژاپن سفر کرد. وی با اوایل مدیرعامل شرکت تجوین ملاقات کرد؛ او هم به احترام تفضلی و سفر وی به ژاپن ۵۰ تن مواد پلی استر به وی فروخت. چون شرکت‌های تولید مواد اولیه مجبور بودند بازار داخلی را تامین و پس از آن، محصولات را صادر کنند، داریوش انصاری مدیر پوشینه‌بافت با چند تخته قالیچه نائین به اروپا رفت تا سهمیه کوچکی از خرید پلی استر شرکت هوست و بایر آلمان را بگیرد.

همین مساله زمینه تاسیس کارخانه بزرگ پلی اکریل را فراهم کرد. این کارخانه با سرمایه‌گذاری مشترک خانواده لاجوردی، صنایع بهشهر، بانک توسعه صنعتی و معدنی و ۴۰ درصد شرکت دوپان به منظور تولید پلی استر و اکریلیک تاسیس شد.

برای ساخت آن چهارصد و پنجاه میلیون دلار سرمایه‌گذاری شد و کارخانه پلی اکریل طی ۳۰ ماه ساخته شد؛ به طوری که اولین محصول آن در اردیبهشت ۱۳۵۷ به بازار آمد.

در خرداد ۱۳۵۳ فرح دیبا از کارخانه‌های نساجی

انباشته را کاهش دهند.

این دو شرکت در سال ۱۳۵۷، حدود ۶۵۰۰ پرسنل داشتند که پس از ۳۲ سال به هزار نفر رسید و سهامداران آنها به دوازده هزار نفر افزایش یافتند. پیش از تاسیس کارخانه‌های، نساجی مردم کاشان در جست‌وجوی کار به اصفهان می‌رفتند.

رویای فعالان صنعتی مثل تفضلی و لاجوردی آن بود که با تاسیس این کارخانه، اهالی کاشان برای کار به شهرهای دیگر نروند و در شهر بیکاری وجود نداشته باشد؛ حتی برای کارهای ساختمانی و نیروی کار، کارگر از سایر استان‌ها به کاشان بیاید.

آنها به دلیل کمبود کارگر در کاشان پیش‌شرط ۶ کلاس سواد و معافیت از نظام را کم‌تر رعایت کردند. مشکل کمبود کارگر به حدی بود که برای کارخانه راوند کاشان، ریسندگی اراک و پوشینه‌بافت قزوین هزار کارگر ماهر از کره جنوبی آوردند. دو کارخانه را به علت کمبود کارگر در کاشان به اراک و شهر صنعتی قزوین منتقل کردند؛ بر همین اساس سطح دستمزدهای روزانه در کاشان در اوایل دهه پنجاه به ۱۶ تا ۱۸ تومان افزایش یافت.

۳۰ سال پس از مدیریت سازمان‌های دولتی با وجود سرمایه‌گذاری عظیمی که صورت‌گرفت هر دو کارخانه بزرگ نساجی کشور، رو به افول نهاد. کارگران کارخانه ریسندگی و بافندگی کاشان، روزگاری جزو خوش‌شانس‌ترین کارگران نساجی کاشان بودند.

تفضلی بین کارگران، به ارباب مشهور بود؛ دائما تکرار می‌کردند: تا ارباب بود، کارگران با جان و دل کار می‌کردند و کسی، شرمند زنی و بچه‌اش نبود. پارچه تولید کارخانه با برترین کیفیت تولید می‌شد و بازاریان برای خرید آن هماهنگ و منظم بودند. وقتی رفت، به تدریج همه چیز افول کرد.

در سال ۱۳۶۰ تفضلی در کارهای نیکوکارانه مشارکت داشت. باشگاه ورزشی کارگران ریسندگی و بافندگی کاشان را تاسیس کرد؛ هدف او پرکردن اوقات فراغت کارگران و خانواده‌های آنها بود حدود ۴۰۰ ورزشکار این باشگاه و با کمک مربیان چندین مقام، استانی کشوری و جهانی را در رشته‌های مختلف ورزشی به‌دست آوردند.

ادامه دارد...

وام برای تامین نقدینگی و خرید مواد اولیه دریافت کند. کارگران بخشی از ۲۲ ماه حقوق معوقه خود را - که بین بیست تا پنجاه و پنج هزار تومان در هفته بود - از شرکت دریافت کردند.

در سال ۱۳۸۶ طلب کارگران از کارخانه شانزده میلیارد تومان بود که پنج میلیارد تومان آن، طلب کارگران بازنشسته و یازده میلیارد تومان آن متعلق به کارگران شاغل بود.

این کارخانه توانست در زمان دولت نهم با مساعدت نهادهای، سیاسی، دوازده میلیارد تومان تسهیلات از بانک دریافت کند. نه تنها کارگران نساجی کاشان بلکه سایر کارگران نساجی به دلیل دریافت نکردن حقوق خود دچار مشکل شده بودند.

شرکت در نظر داشت تعداد پرسنل خود را از ۱۳۰۰ نفر به ۸۵۰ نفر کاهش دهد تا به این وسیله بین درآمد و هزینه شرکت تا حدودی تعادل ایجاد کند، کارگران و مدیران کارخانه، تنها ۴۰ تا ۵۰ درصد از حقوق ماهانه خود را دریافت می‌کردند.

سرانجام، در اواسط دهه هشتاد دو شرکت به جایی رسید که دیگر قادر به پرداخت حقوق و حق بیمه کارگرانشان نبود و بابت بیمه کارگران شصت میلیارد تومان به سازمان تامین اجتماعی بدهکار شد. مدیران شرکت از طریق تسهیلات - گاهی بدون بهره - سی و پنج میلیارد ریال برای باز خرید ۷۰۰ کارگر نساجی هزینه کردند.

آنها با فروش سرمایه‌های شرکت باز خرید پرسنل و بازنشسته کردن پیش از موعد کارگران کوشیدند زبان

کاشان باز دید کرد؛ هنگام بازدید چهار نفر از صاحبان صنایع حسن تفضلی، اکبر لاجوردیان، محمد تقی و سید محمد فقیهی که از موسسان کارخانه کاموا بودند، با وی دیدار کردند و از او اجازه خواستند برای تربیت مهندس و تکنیسین مورد نیاز کارخانه‌های کاشان یک مجتمع آموزش صنعتی مشابه دانشکده کار بلژیک احداث کنند.

همچنین خواستار آن شدند که تامین اجتماعی بیمارستانی تاسیس کند؛ چرا که ده هزار کارگر بیمه شده در کارخانه‌های بزرگ کاشان وجود داشت؛ در ضمن خواستار رسیدگی به مساله وجود املاح در آب لوله‌کشی شدند و دیگر خواسته آنها تاسیس فرودگاه در کاشان بود.

در پایان این دیدار، لاجوردیان ۶ هزار متر زمین به فرح دیبا اهدا کرد که وی آن را برای پارک کودک اختصاص داد. مدیریت دولتی پس از ۳۴ سال در صنایع ریسندگی و بافندگی کاشان و شرکت مخمل و ابریشم کاشان به اهدافش نرسید؛ حتی نتوانست شرکت را تا حدی سرپا نگهدارد که کارگران، حداقل حقوق را دریافت کنند و بیکار نشوند.

شرکت از سال ۱۳۷۷ دچار بحران شد. مطالبات کارگران از جمله بخشی از حقوق و مزایا - که از سال ۱۳۸۳ پرداخت نشده بود، در مهر ۱۳۸۶ تصفیه شد. کارگران نتوانستند چهار ماه حقوق بگیرند.

در شهریور ۱۳۸۹ مدیرعامل کارخانه ریسندگی توانست پس از مذاکره با فرماندار، بانک صادرات و وزرای صنایع و اقتصاد و نماینده شهر پنج میلیارد تومان